

Orhūsas konvencija

Publicēts: 28.04.2020.

Orhūsas konvencija

Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas konvencija „Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb Orhūsas Konvenciju ir daudzpusējs starptautisks nolīgums starptautiskajās vides tiesībās. Orhūsas konvencija noteic sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu sadarbību ar vidi saistītos jautājumos – tiesības piekļuvei tiesu iestādēm, tiesības pieprasīt un saņemt vides informāciju un tiesības piedalīties lēmumu pieņemšanā ar vidi saistītajos jautājumos.

Konvenciju pieņem un paraksta Ceturtajā ["Vide Eiropai"](#) konferencē 1998. gada 25. jūnijā Orhūsā, Dānijā.

Orhūsas konvencija latviešu un angļu valodā tiešsaistē [pieejama šeit!](#)

Latvija Orhūsas Konvenciju ratificēja ar likumu *"Par 1998. gada 25. jūnija Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem"*, kuru Latvijas Republikas Saeima pieņem 2002. gada 18. aprīlī, bet Valsts prezidente izsludina 2002. gada 26. aprīlī.

Konvencija stājas spēkā 2001. gada 30. oktobrī.

2003. gadā Kijevā, Ukrainā, notiek Orhūsas konvencijas Pušu ārkārtas sanāksme, kurā paraksta un Orhūsas konvencijai pievieno protokolu, kura mērķis ir veicināt sabiedrības pieeju vides informācijai ar saskaņotu nacionālu piesārņojošo vielu izmešu un pārneses reģistru palīdzību.

Latvija minēto protokolu paraksta 2003. gada 21. maijā, savukārt Latvijas Republikas Saeima 2008. gada 21. februārī pieņem likumu "Par Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem Protokolu par piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistriem".

2008. gadā jūnijā Rīgā notiek Orhūsas konvencijas Trešā Pušu sanāksme, kurā pieņem Rīgas Deklarāciju.

Papildu informācija par Orhūsas konvenciju, darba grupu sanāksmēm, pieņemtiem lēmumiem atrodama [Orhūsas konvencijas sekretariāta tīmekļvietnē](#).

Saskaņā ar Orhūsas konvencijas 10. panta otro daļu un Pušu sanāksmes lēmumu Nr. 1/8 „Ziņošanas prasības” Orhūsas konvencijas dalībvalstis Nacionālos ziņojumus par tās ieviešanu iesniedz katrā Orhūsas konvencijas Pušu sanāksmē. Pirmo, otro, trešo, ceturto un piekto Nacionālo ziņojumu Latvija sagatavoja 2005., 2008., 2011., 2014. un 2017. gadā.

Ar Nacionālajiem ziņojumiem var iepazīties sadaļā ["Dokumenti"](#)

Kontaktpersona:

Marta Ošleja

Juridiskā departamenta Juridiskās nodaļas juriste/Orhūsas konvencijas nacionālais kontaktpunkts

Tālrunis: 67026543

209. kab.

Marta.Osleja@varam.gov.lv

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Iespēja vērsties tiesā par vides aizsardzību

Orhūsas konvencija jeb Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencija "Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju vērsties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem" ir juridisks instruments, kas nodrošina iespēju:

- 1** Vērsties administratīvajā tiesā par vides jautājumiem
- 2** Pieprasīt, saņemt un izplatīt vides informāciju
- 3** Sabiedrības līdzdalību piedalīties lēmumu pieņemšanā vides jautājumos

Ikviena, kurš ir novērojis vides vai dabas pārkāpumus var vērsties tiesā, pamatojoties uz Orhūsas konvenciju.

Valsts nodevas apmērs, vērstoties administratīvajā tiesā ar prasījumu novērst videi izdarīto kaitējumu:

30 euro	60 euro	70 euro
par pieteikumu pirmās instances tiesvedībai	par apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību otrās instances tiesvedībai	par kasācijas sūdzību trešās instances tiesvedībai

Uzziņa

- Privātpersonām ir iespēja saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētā tiesiskā situācijā.
- Ar uzziņas palīdzību var noskaidrot tiesību normu piemērošanu konkrētā situācijā.
- Uzziņa ir dokuments, ar kuru var vērsties tiesā bez ierobežojumiem, pamatojoties uz Orhūsas konvenciju.